

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २८ ◆ अंडक : १६० ◆ पृष्ठ ४ ◆ वितामोड ◆ दिनांक २०८० बैशाख १६ गते शनिवार (Saturday, April 29, 2023) नेपाल सम्वत् ११४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

जलथल वन

विविधतामा धनी, सकारी निकायको वेवास्ता

■ लटहरदेखि मधुसम्म ५० प्रजातिका दुर्लभ वनस्पति

■ सुरेन्द्र भण्डारी

भाषा, बैशाख १५। भौगोलिक, पर्यावरणीय र जैविक विविधताको दृष्टिकोणले समेत विशेष महत्व राखे 'जलथल वन'को छूटै विशेषता छ।

'जलथल चारकोशी वन'का नामले पर्यावरणीय वन नेपालको छूटै विशेषता यो वन नेपालको दृष्टिकोण पूर्वी भागमा अवस्थित यो वन भद्रपुर नगरपालिकामध्ये हाउलिवारी, बाहदशी र कचनकवल गाउँपालिकामा फैलिएको छ। घना वस्त्र र कृषि भूमिको वीचमा रहेको यो वन करिव ६ हजार एक सय हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।

जैविक विविधताको दृष्टिकोणले धनी मानिएको यो वनमा मात्रै एक सय ५० भन्दा बढी प्रजातिका स्खलन पाइन्छन्। जसका कारण यो वनलाई स्खलनको राजधानी भनेर सबौद्धन गर्ने गरिन्छ। नेपालमा सूचिकृत भएका रुखहरूका प्रजातिहरू ५ सय ९८ मध्ये जलथल वनमा मात्रै एक सय ५० भन्दा बढी प्रजातिका स्खलन पाइएको एक अध्ययनले देखाएको छ। जसमा ५० प्रजातिका स्खलन दुर्लभ मानिन्छन्।

नेपालमा रहेका वनमा नमेटाएका (अभिलेख नभएका) २० प्रजातिका स्खलन यो वनमा पाइएको वन श्रोत अध्ययन तथा कार्य सम्पूर्ण (फेरेट एक्सन) नेपालले हालै सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। उपर्युक्त दुवै खालका हावापानीमा पाइने वनस्पति यो वनमा भेटाएकाले जलथल वनको विशेषता छूटै रहेको वन श्रोत अध्ययन तथा कार्य सम्पूर्ण (फेरेट एक्सन) नेपालका स्रोतकर्ता लीलानाथ शमाले बताए।

समुद्र सतहदेखि ३०-११० मिटरको उचाइमा फैलिएको यो वनको लम्बाइ करिव १० दशमलव

५ किलोमिटर र चौडाइ ५ दशमलव ५ किलोमिटर रहेको छ। यो वनमा स-सा-खोलाखोली, सिमसार, पोखरी, केही उच्च र सुख्खा भू-भाग, खोला टट, खुला चौर र विभिन्न अवस्थाका बोटविरुद्धाका कार्यालये पनि यो वनमा पारिस्थितिक प्रणालीको विविधतायुक्त पाइएको छ। न्योतकर्ता शमाले भने।

यो वनको आशा दिस्या (३ हजार हेक्टर) जित क्षेत्रफल सालका रुखहरू योगाले आपाईको छ। ९ सय हेक्टर जित क्षेत्रफलमा मिश्रित रुखहरू रहेको, करिव ७ सय हेक्टर जित क्षेत्रफलमा विशेषको वन (नसप्रिएको जंगल) र ४ सय हेक्टर जित क्षेत्रफल बुद्यान तथा भारी लोगाटोको फेरेट एक्सन नेपालका स्रोतकर्ता शमाले बताए।

समुद्र सतहदेखि ३०-११० मिटरको उचाइमा फैलिएको यो वनको लम्बाइ करिव १० दशमलव

रुखहरू मध्ये यो वनको मुख्य प्रजाति हो। यो वनको सरचनामा वनस्पतिका चार तह देखन सकिन्छ।

सबै भन्दा माथिल्लो तहमा साल, बोटविरुद्धारो,

जलथल वनमा वनस्पति तथा वन्यजन्तुको प्रजातियां विवरण			
प्राणीको सम्म	प्रजाति संख्या	वनस्पति सम्म	प्रजातिको संख्या
माछा	४३	रुख	१५०
उभयचर	१४	लता लहरा	५०
सरीसूप	३२	बुद्यान	७५
पश्ची	२३०	भार	१४५
स्तनधारी	२८	घाँस	८१
पुतली	१५७	पाल्म	४

स्रोत : करेष्ट-एक्सन नेपाल

लटहर, करम र साज जस्ता ढुला रुखहरू छन्।

दोस्रो तहमा छायामा हुर्क्ने सिन्तुरे कुम्ही, कालीकाठ, टाटीरी, बोहोरी जस्ता प्रजाति छन्। त्यस्तै तेसो

तहमा बुद्यान प्रजातिका विरुद्धा (गलेनी, अररी, काठडा, मैदल र तितो (चुरा) आदि) प्रजातिका स्खलन पाइन्छ भने चौथो तहमा विभिन्न प्रकारका भरपात र घाँसहरू पाइने गरेको शमालको भनाइ छ।

नेपालको मध्य र पश्चिमी भेगमा नपाइने वनस्पति लटहर यहाँ पाइने हुँदा यो वन विशिष्ट खालको मान्न सिक्ने शर्म बताउँछन्। यो वनमा दुई वटा मात्र लटहरका रुख छन्। तर, द्वितीयोंको अवस्थामा लटहर रहेकाले यसलाई वन तै भन्न मिल्ने अवस्था छ - शर्माई भने - लटहर बीक्षण पूर्वी एशिया (भूटान, भारत, बंगलादेश, दीक्षिण चीन, लाओस, यानमार, कम्बोडिया, भियतनाम, थाइल्याण्ड मलेसिया) सम्म फैलिएको यो प्रजाति नेपालको पश्चिमी भागमा पाइन्दैन। अझ कोशी नदी पश्चिम यो प्रजातिको रुख नपाइने हुँदा सम्भवतः नेपालमा जलथल बाहेक अन्यत्र रहेको वनमा यो प्रजातिको रुख छैन। नेपालमा नै सबैभन्दा ढुलो लटहर हुने वन जलथल तै रहेको शमालको दावी छ।

जलथल वनमा रुखहरू मध्ये यो वनमा रुखहरू यो वनको मध्ये यो वनको मुख्य प्रजाति हो। यो वनको सरचनामा वनस्पतिका चार तह देखन सकिन्छ।

जलथल वनमा रुखहरू मध्ये यो वनमा रुखहरू यो वनको मध्ये यो वनको मुख्य प्रजाति हो। यो वनको सरचनामा वनस्पतिका चार तह देखन सकिन्छ।

जलथल वनमा रुखहरू मध्ये यो वनमा रुखहरू यो वनको मध्ये यो वनको मुख्य प्रजाति हो। यो वनको सरचनामा वनस्पतिका चार तह देखन सकिन्छ।

जलथल वनमा रुखहरू मध्ये यो वनमा रुखहरू यो वनको मध्ये यो वनको मुख्य प्रजाति हो। यो वनको सरचनामा वनस्पतिका चार तह देखन सकिन्छ।

जनप्रतिनिधिले नै गराए नगर प्रमुखको ध्यानाकर्षण

भद्रपुर, बैशाख १५। भद्रपुर नगरपालिकाले गत पुसमा गर्नु पर्ने नगरसभा नगराको शिक्षा क्षेत्रमा वीर्यालाई भन्ने असत्तु जनप्रतिनिधिले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएका छन्।

बिहीबार बसेको नगर कार्यपालिका बैठकमा नेपाल (एमाले) र राप्रापाका १३ जना कार्यपालिका सदस्यहरूले नगर प्रमुख गर्ने यो विषयमा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको छ। यस सन्दर्भमा के कति कारबाले नगरसभा नवोलाईएको हो, त्यस बाबेमा आम नगरवासीलाई उपयुक्त जबाबदारी भएको छ।

त्यसेही विषयमा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको छ। यस सन्दर्भमा के कति कारबाले नगरपालिकाले बैठकमा वीर्यालाई भन्ने असत्तु जनप्रतिनिधिले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको छ।

६६ महिनामा नगरसभा गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले सो नगरी आफ्नो दैनिक कारबालाई निरन्तरता दिँदै आम नगरवासीलाई एमाले र राप्रापाका जनप्रतिनिधिमात्र प्रश्न उठाइरहेका छन्। नगराको समग्र विकास, नीति, योजना, ऐन कानून निर्माण र संसद्योग लगायतका विषयमा नगर सभा आक्रानका लागि बाहीले पटक-पटक नगर प्रमुखसँग अनुरोध गर्दै जापने पर्ने नगरसभा नगराको शिक्षा क्षेत्रमा वीर्यालाई भन्ने असत्तु जनप्रतिनिधिले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्।

कार्यपालिका बैठकमा वीर्यालाई भन्ने असत्तु जनप्रतिनिधिले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्। कार्यपालिका सदस्य विवरणीकरण गरेको, आशवासीले विभिन्न मासाहरूको बाहेक राखेको रुखहरूलाई बुझाएका हुन्।

६६ महिनामा नगरपालिका गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले सो नगरी आफ्नो दैनिक कारबालाई निरन्तरता दिँदै आम नगरवासीलाई एमाले र राप्रापाका जनप्रतिनिधिमात्र प्रश्न उठाइरहेका छन्। नगराको समग्र विकास, नीति, योजना, ऐन कानून निर्माण र संसद्योग लगायतका विषयमा नगर सभा आक्रानका लागि बाहीले पटक-पटक नगर प्रमुखसँग अनुरोध गर्दै जापने पर्ने नगरसभा नगराको शिक्षा क्षेत्रमा वीर्यालाई भन्ने असत्तु जनप्रतिनिधिले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्।

भएका नेपालीलाई उपलब्ध गराउन छैन अनुसन्धान, नवाप्रवर्तन र अविकारको लागि सामाजिक जनान्तरको कार्यक्रममा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्। अनुसन्धान, नवाप्रवर्तन र अविकारको लागि सामाजिक जनान्तरको कार्यक्रममा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्।

बाहीकी अन्तिम पृष्ठमा भएका नेपालीलाई उपलब्ध गराउन छैन अनुसन्धान, नवाप्रवर्तन र अविकारको लागि सामाजिक जनान्तरको कार्यक्रममा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको हुन्।

बाहीकी अन्तिम पृष्ठमा भएका नेपालीलाई उपलब्ध गराउन छैन अनुसन्धान, न

